

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1926.

Andra kammaren.

Nr 2.

Fredagen den 15 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

I enlighet med därom den 12 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av ledamöter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 197 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Sävström*,
» *Magnusson* i Tumhult,
» *Engberg*,
» *Vennerström*,
» *Gustafson* i Kasenberg,
» *Bäckström*,
» *Borg*,
» *Westman*,
» *Pehrsson* i Göteborg och
» *Hallén*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 2.

Härefter företogs val av ledamöter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 169 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Rydén*,
» *Wiklund*,
» *Anderson* i Råstock,
» *Jansson* i Falun,
» andre vice talmannen *Nilsson*,
» *Bengtsson* i Norup,
» *Carlsson-Frosterud*,
» *Olsson* i Blädinge,
» *Olsson* i Kullenbergstorp,
» *Törnkvist* i Karlskrona,
» *Kristensson* i Göteborg och
» *Jönsson* i Revinge.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Andra kammarens protokoll 1926. Nr 2.

§ 3.

Vidare företogs val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 136 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Månsson* i Furuvik,
» *Jönsson* i Boa,
» *Olsson* i Ramsta,
» *Johansson* i Arkösund,
» *Lithander*,
» *Hedlund* i Östersund,
» *Röing*,
» *Olsson* i Golvvasta,
» *Bengtsson* i Kullen och
» *Lövgren* i Nyborg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 4.

Vid nu anställt val av ledamöter i bankoutskottet avlämnades 110 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Eriksson* i Grängesberg,
» *Winkler*,
» *Borggren*,
» *Bäcklund*,
» *Olsson* i Berg,
» *Hamrin*,
» *Lovén* och
» *Ryberg*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Företogs val av ledamöter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 109 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

Herr *Lindqvist* i Halmstad,
» *af Ekenstam*,
» *Lindberg*,
» *Leo*,
» *Jansson* i Edsbäcken,
» *Nilsson* i Antnäs,
» *Söderberg* och
» *Johansson* i Brånalt.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Vidare företogs val av ledamöter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 100 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Magnusson* i Kalmar,
» *Öberg*,
» *Hagman*,
» *Hage*,
» *Magnusson* i Skövde,
» *Ödström*,
» *Johanson* i Stockholm och
» *Johansson* i Kälkebo.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 7.

Slutligen anställdes val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 106 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Tånga,
» *Olsson* i Broberg,
» *Johansson* i Uppmälby,
» *Sjöblom*,
» *Pettersson* i Bjälbo,
» *Carlström*,
» *Uddenberg* i Karlskoga och
» *Andersson* i Grimbo.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 8.

Enligt därom av kammaren den 12 innevarande januari fattat beslut företogs vidare val av ledamöter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades 101 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Eriksson* i Grängesberg,
» *Lindman*,
» *Hamilton*,
» *Engberg*,
» *Magnusson* i Tumhult,
» *Nilsson* i Tånga,
» *Löfgren* i Stockholm och
» *Olsson* i Kullenbergstorp.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utrikesnämnden.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 1—8 här ovan omnämnda valen.

§ 10.

Herr statsrådet Wigforss avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 13, angående ändrad lydelse av rubrikerna 159 och 160 för oraffinerat socker i gällande tulltaxa;

nr 14, angående pension åt förste byråinspektören i bank- och fondinspektionen P. A. Bolldéns änka och son;

nr 16, angående efterskänkande av återbetalningsskyldighet beträffande oriktigt utbetalda ersättningar för åt tulltjänstemän lämnad tandvård; och

nr 15, angående användande av överskott i Djurgårdskassan till säkerställande under år 1927 av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift.

Dessa propositioner bordlades.

§ 11.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 6, angående befrielse för G. Karlsson från erläggande av viss del av köpeskillingen för $\frac{3}{4}$ mantal Fylleryd i Kronobergs län;

nr 7, angående befrielse för A. Forsgren från viss skadeståndsskyldighet;

nr 10, angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av kronans jordbruksdomäner; och

nr 11, angående ändring av villkoren för lån från Norrbottens nybyggeslånefond m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1, 13, 14 och 23 §§ i lagen den 30 maj 1919 om rätt till verk av bildande konst;

nr 4, med förslag till lag om ändrad lydelse av 6 kap. 4 § strafflagen;

nr 5, med förslag till lag om ändring i vissa delar av 5 och 6 kap. strafflagen;

nr 8, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; och

nr 9, med förslag till lag om ändring i förordningen den 3 april 1810, huruledes rättelse och förklaring uti gjorde fideikommissförfattningar må sökas, samt vad i avseende på fardag av fideikommissegendom kommer att iakttagas;

till konstitutionsutskottet propositionen nr 12, med förslag till lag om statsdepartementen;

till bankoutskottet propositionen nr 19, angående årliga understöd å allmänna indragningsstaten åt vissa änkor efter befattningshavare vid fångvården;

till bevillningsutskottet propositionen nr 17, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift;

till jordbruksutskottet propositionen nr 18, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 3, med förslag till lag angående förbud i vissa fall mot arbetares användande till målningsarbete, vid vilket nyttjas blyfärg; och

nr 20, med förslag till lag om ändrad lydelse av 4, 7 och 11 §§ i lagen den 28 mars 1919 om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.; samt

till bankoutskottet propositionen nr 21, angående rätt till pension för extra provinsialläkaren K. Lindhé.

§ 12.

Vidare föredrogs Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Karl Schlyter att under innevarande lagtima riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet.

Kammaren beslöt att lägga nämnda skrivelse till handlingarna, varjämte underrättelse om innehållet i skrivelsen skulle meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli.

§ 13.

Kungl. Maj:ts å rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit, som nu föredrogs, lades till handlingarna.

§ 14.

Härefter föredrogs var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till bankoutskottet motionerna nr 1—4 av herr Holmgren;

till statsutskottet motionerna nr 5 och 6 likaledes av herr Holmgren; samt

till jordbruksutskottet motionen nr 7 av herr Olsson i Kalmar.

§ 15.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet riksdagens år 1925 församlade revisorers berättelse om den år 1925 av dem verkställda granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1924—30 juni 1925.

§ 16.

Härpå föredrogs var för sig och överlämnades till bankoutskottet riksdagens år 1925 församlade revisorers berättelser

angående riksbanken; samt

om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 17.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Tryckfrihetskommitténs berättelse lades till handlingarna.

§ 18.

Slutligen föredrogs och remitterades till behandling av lagutskott militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

§ 19.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Nylander*, nr 8, om höjd tull å motorvelocipeder;

herr *Törnkvist* i Karlskrona:

nr 9, om iordningsställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskeläge;

nr 10, om årligt understöd åt förre daglönaren August Johansson Sandgrens änka; och

nr 11, om årligt understöd åt förre daglönaren Karl Olof Olssons änka;

herr *Höglund*, nr 12, om årligt understöd åt målaren Edvard Jakobssons änka;

herr *Lindqvist* i Halmstad, nr 13, om årligt understöd åt e. o. förste reparatören Anton Fredrik Janssons änka;

herrar *Holmgren* och *Gardell* i Stenstu, nr 14, om anslag till ordnande och preparering m. m. av vissa samlingar i naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning;

herr *Holmgren m. fl.*, nr 15, om ändrad organisation av ett för Karlskrona fästning avsett truppförband m. m.;

herrar *Holmgren* och *Bernström*, nr 16, om ändrad organisation och förläggning av viss för försvaret av Vaxholms fästning avsedd truppkontingent; och

herr *Holmgren*, nr 17, om flyttningshjälp åt kaptenen F. M. Neumüller.

Nämnda motioner bordlades.

§ 20.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att uppföra Kungl. Maj:ts proposition nr 1 sist på morgondagens föredragningslista.

Denna hemställan bifölls.

§ 21.

Justerades protokollsutdrag.

§ 22.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Weijne* under 6 dagar från och med den 16 innevarande januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12,35 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 16 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 11 innevarande januari.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner, nämligen:

av herr statsrådet *Larsson* propositionerna:

nr 26, angående bestämmelser rörande de statens järnvägar, statens vattenfallsverk, telegrafverket och postverket tillhöriga förnyelsefonder; och

nr 28, med förslag till lag om enskilda vägar; samt

av herr statsrådet *Linders* propositionerna:

nr 22, med förslag till lag om upplåtelse under åborätt av viss jord m. m.;

nr 23, med förslag till lag om ändrad lydelse av 13 kap. 13 § giftermålsbalken m. m.;

nr 24, angående vissa frågor rörande tillämpningen av föreslagen lag om upplåtelse under åborätt av viss jord m. m.; och

nr 25, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Ovannämnda propositioner bordlades.

§ 3.

I enlighet med därom den 12 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 174 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Andersson* i Igelboda,» *Björkman*,» *Karlsson* i Vadstena,» *Jeppsson*,» *Sjöström*,» *Forssell*,» *Fast*,» *Svensson* i Grönvik,» *Almquist*,» *Jensen*,» *Hansson* i Bäck och» *Norling*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 4.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 124 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Örebro,
» *Holmgren*,
» *Andersson* i Prästbol,
» *Karlsson* i Nynäshamn,
» *Olofsson* i Digernäs,
» *Persson* i Fritorp,
» *Eriksson* i Stockholm,
» *Strindlund*,
» *Lindskog*,
» *Andersson* i Höör,
» *Jonsson*,
» *Danielsson*,
» *Järte* och
» *Ward*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 5.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 92 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Björklund*,
» *Nylander*,
» *Olsson* i Gävle,
» *Ljunggren*,
» *Granath*,
» *Brännström*,
» *Ericson* i Boxholm,
» *Johansson* i Krogstorp,
» *Nilsson* i Hörby,
» *Carlsson* i Stockholm,
» *Björnberg* och
» *Andersson* i Katrineholm.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 6.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades 80 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Kloo*,
» *Svensson* i Betingetorp,
» *Höglund*,
» *Törnkvist* i Bjuv,
» *Wikström*,

herr *Ernfors*,
» *Paulsen*,
» *Laurin*,
» *Uddenberg* i Varberg och
» *Molander*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 7.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 78 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Karlsson* i Vätö,
» *Johanson* i Huskvarna,
» *Carlson* i Mölndal,
» *Sjögren*,
» *Olsson* i Kalmar,
» *Olsson* i Rimforsa,
fru *Östlund*,
herr *Persson* i Trången,
» *Christenson* i Södertälje och
» *Olsson* i Mellerud.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 63 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Holmström* i Stockholm,
» *Ros*,
» *Johansson* i Sollefteå,
» *Olovson* i Västerås,
» *Wallerius*,
» *Andersson* i Rasjön,
» *Pettersson* i Hällbacken,
» *Lindgren*,
» *Anderson* i Storegården och
» *Hedvall*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 53 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Sjölander*,
» *Hedlund* i Häste.

herr *Vahlstedt*,
» *Björk*,
» *Gustafson* i Vimmerby,
» *Lorichs*,
» *Olsson* i Rödningsberg,
» *Johanson* i Hallagården,
» *Månsson* i Erlandsro och
» *Adler*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Enligt därom av kammaren den 12 innevarande januari fattat beslut företogs vidare val av suppleanter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades 75 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Johanson* i Stockholm,
» *Nilsson* i Bonarp,
» *Kristensson* i Göteborg,
» *Vennerström*,
» *Hamrin*,
» *Lithander*,
» *Ward* och
» *Johansson* i Kälkebo.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utrikesnämnden.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—10 här ovan omnämnda valen.

§ 12.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen nr 13, angående ändrad lydelse av rubrikerna 159 och 160 för oraffinerat socker i gällande tulltaxa;

till bankoutskottet propositionen, nr 14, angående pension åt förste byråinspektören i bank- och fondinspektionen P. A. Bolldéns änka och son; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 16, angående efterskänkande av återbetalningsskyldighet beträffande oriktigt utbetalda ersättningar för åt tulltjänstemän lämnad tandvård; och

nr 15, angående användande av överskott i Djurgårdskassan till säkerställande under år 1927 av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift.

§ 13.

Vidare föredrogs var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till bevillningsutskottet motionen, nr 8, av herr *Nylander*;

till statsutskottet motionen, nr 9, av herr *Törnkvist* i Karlskrona;

till bankoutskottet motionerna:

nr 10 och 11 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;

nr 12 av herr *Höglund*; och

nr 13 av herr *Lindqvist* i Halmstad; samt

till statsutskottet motionerna:

nr 14 av herrar *Holmgren* och *Gardell* i Stenstu;

nr 15 av herr *Holmgren m. fl.*;

nr 16 av herrar *Holmgren* och *Bernström*; och

nr 17 av herr *Holmgren*.

§ 14.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Interpellation.

Herr **Lindskog**, som anförde: Herr talman! För några månader sedan utgavs från trycket en för massspridning inom krigsmakten avsedd skrift, med titel »Soldatinstruktion, 1925 års upplaga», som innehöll de mest otvetydiga uppmaningar till brottslig handling samt till ohörsamhet mot lag och laga myndighet. Skriftens brottsliga karaktär var uppenbar och har ej heller av någon bestritts. Enligt tryckfrihetsförordningen åligger det chefen för justitiedepartementet att i dylikt fall ofördröjligen till justitiekanslerns laga åtgärd överlämna sådan skrift. Då justitieministern emellertid har i föreliggande fall uraktlåtit att vidtaga någon åtgärd och denna uraktlåtenhet har väckt stor och allmän förvåning och därtill har, med vårt folks gamla vördnad för gällande lag och dess krav på lagens efterlevnad, i de vidaste kretsar upprört sinnena, tillåter jag mig härmed att begära kammarens tillåtelse att få till herr justitieministern framställa följande spørsmål:

Vad är anledningen till att i nu föreliggande fall grundlagens uttryckliga föreskrift icke kommit till tillämpning?

Ifrågavarande framställning blev av kammaren bifallen.

§ 15.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Wiklund*, nr 18, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i eller tillämpningen av gällande bestämmelser i fråga om uppehåll under gudstjänsttid i val till riksdagens andra kammare;

herr *Lindqvist* i Halmstad, nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister;

herrar *Ahl* och *Sjöblom*, nr 20, om pension med oavkortat belopp åt förre vaktkonstapeln Janne Reinhold Nordin;

herr *Carlsson* i Stockholm, nr 21, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i grunderna för ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring;

herr *Samuelsson m. fl.*, nr 22, om årligt understöd åt förre bevakaren Johan Petter Järvenpää;

herr *Holmgren*, nr 23, om årligt understöd åt daglönaren Johan August Måns-
sons änka;

herr *Paulsen*, nr 24, om årligt understöd åt förre musikförstekonstapeln Carl Edmund Holmström;

herr *Heiding m. fl.*, nr 25, om ändring i 90 § lagen om fattigvården;

herr *Lindberg*, nr 26, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående begräns-
ning av gifta kvinnors innehav av statstjänst och allmänt uppdrag;

herr *Andersson* i Igelboda, nr 27, med förslag till lag, innefattande förkla-
ring av stadgandet i 121 § tredje stycket utsökningslagen;

herr *Magnusson* i Skövde, nr 28, om anslag för högre utbildning i trädgårds-
facket; och

herr *Wirsell m. fl.*, nr 29, om anslag för Ölands elektrifiering.

Dessa motioner bordlades.

§ 16.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarrens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.15 e. m.

In fidem
Per Cronvall.